

SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. Fakss: 67830770. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2024. gada 14. martā

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Jānis Neimanis, tiesneši Gunārs Kusiņš un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 24/2024),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt likuma “Par apdrošināšanu bezdarba gadījumam” 13. panta pirmās daļas 1. punktu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. un 109. pantam.

2. Apstrīdētā norma noteic, ka bezdarbnieka pabalstu piešķir no dienas, kad bezdarbnieks iesniedzis iesniegumu par bezdarbnieka pabalsta piešķiršanu, izņemot šīs daļas 2. punktā noteikto gadījumu.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Pieteikumā ir apstrīdēta likuma normas satversmība. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punkts noteic, ka persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē ietvertu pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajai daļai konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka tai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkts prasa pieteikumā šādu uzskatu pamatot. Personas pamattiesību aizskārumus ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Satversmē ir ietvertas konkrētās pamattiesības; otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē ietvertās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2020. gada 30. decembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2020-08-01 11. punktu*).

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Nodarbinātības valsts aģentūra ar 2024. gada 19. janvāra lēmumu piešķirusi Pieteikuma iesniedzējai bezdarbnieka statusu no 2024. gada 14. janvāra. Savukārt Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, pamatojoties uz 2024. gada 22. janvāra iesniegumu, ar 2024. gada 2. februāra lēmumu piešķirusi viņai bezdarbnieka pabalstu par periodu no 2024. gada 22. janvāra. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka bezdarbnieka pabalsta piešķiršana no dienas, kad pieprasīta bezdarbnieka pabalsta izmaksa, nevis no dienas, kad piešķirts bezdarbnieka statuss, aizskar viņai Satversmes 91. un 109. pantā ietvertās pamattiesības.

Pieteikuma iesniedzēja norādījusi, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 109. pantam, jo tajā noteiktā bezdarbnieka pabalsta piešķiršanas kārtība ir pretrunā

loģikai un ierastajai pabalstu piešķiršanas kārtībai, un nenodrošina reālu tiesību izmantošanas iespēju to pilnā apjomā. Tāpat šāda bezdarbnieka pabalsta piešķiršanas kārtība esot pretrunā vienlīdzības principam, jo krasi atšķiroties no pārējo pabalstu piešķiršanas kārtības, kas sniedzot ilgstošu laiku informācijas iegūšanai un ar pabalsta piešķiršanu saistīto formalitāšu kārtīšanai.

Tomēr pieteikumā nav sniegts pamatojums tam, kādas konkrētas uz Pieteikuma iesniedzēju attiecināmas pamattiesības ir ietvertas Satversmes 91. un 109. pantā un kādā veidā tieši apstrīdētās normas šīs pamattiesības aizskar.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 24/2024).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Jānis Neimanis